

Imię i nazwisko ucznia

Klasa

Numer w dzienniku

JĘZYK POLSKI – zestaw P1

Instrukcja dla ucznia

- Zestaw zawiera 13 zadań. Sprawdź, czy jest kompletny i czytelny.
- Czytaj uważnie teksty i zadania.
- Odpowiedzi zapisuj długopisem lub piórem.
- Nie używaj korektora, pomyłki przekreślaj.
- W niektórych zadaniach podano 4 odpowiedzi do wyboru. Tylko jedna z nich jest poprawna. W każdym z tych zadań zamaluj kwadrat obok odpowiedzi, którą uważasz za poprawną, na przykład:

nigdy B rzadko C często D zawsze

- Jeśli się pomylisz, otocz zamalowany kwadrat kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, na przykład:

nigdy B rzadko C często D zawsze

- Rozwiązania pozostałych zadań zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach, zgodnie z poleceniem.
- **Na rozwiązanie zadań masz 45 minut.**

Powodzenia!

Tekst do zadań 1.–4.

Ten niesamowity nos

A.

Stąd, że kiedy jesz, małe kawałki pokarmu wędrują z powietrzem również do twojego nosa. Te cząstki są tak małe, że ich nie widać, ale nerwy w twoim nosie odnajdują je i wysyłają odpowiednią informację do twojego mózgu. Pewnie zastanawiasz się, jak to się dzieje, że jedne zapachy nam się podobają, a inne nie.

B.

Ludzie, a także zwierzęta poznają świat za pomocą pięciu zmysłów. Są to: zmysł słuchu, zmysł wzroku, zmysł smaku, zmysł węchu oraz zmysł dotyku. Każdy ze zmysłów może prawidłowo działać dzięki odpowiedniemu narządowi. Narządy zmysłu to: ucho (zmysł słuchu), oczy (zmysł wzroku), język (zmysł smaku), nos (zmysł zapachu), całe ciało (zmysł dotyku). Spróbujmy dowiedzieć się czegoś więcej o naszym węchu. Skąd bierze się zapach?

C.

Dlatego zawsze trzeba się oddalić z miejsca, w którym czuć bardzo drażniący zapach – może on oznaczać, że w powietrzu znajduje się trujący gaz. Uważaj na siebie i bądź ostrożny!

D.

Odpowiedź jest prosta – zapachy pobudzają tę część mózgu, która odpowiedzialna jest za emocje, i informują o tym, czy coś jest dobre czy złe. Przyjemny zapach, na przykład świeżych wypieków, może nas ucieszyć, a przykry – rozzłościć. Zapachy mogą nas także ostrzegać przed niebezpieczeństwami.

Na podstawie: D. Chancellor i B. Avison, *Ciekawe dlaczego widzimy, słyszymy, czujemy i inne pytania na temat ciała i zmysłów*, Ożarów Mazowiecki 2009.

Zadanie 1.

W jakiejś kolejności trzeba ułożyć części tekstu *Ten niesamowity nos* (A, B, C, D), żeby łączyły się ze sobą w spójną całość? Wpisz w kratki odpowiednie numery.

A.	
B.	
C.	
D.	

Zadanie 2.

Poniżej zapisano pytania, na które odpowiadają poszczególne akapity. W każdą kratkę wpisz literę oznaczającą odpowiedni akapit.

Pytanie	Litera
1. W jaki sposób ludzie i zwierzęta poznają świat?	
2. Skąd bierze się zapach?	
3. Dlaczego niektóre zapachy nam się podobają, a inne nie?	
4. W jaki sposób zapach może ostrzegać?	

Zadanie 3.

Wybierz określenie dla tekstu i uzasadnij swój wybór. Zaznacz odpowiedź A lub B oraz uzasadnienie 1 lub 2.

Ten niesamowity nos to tekst

A.	literacki,	ponieważ	1.	opisuje sposób działania zmysłu węchu.
B.	informacyjny,		2.	w poetycki sposób opisuje egzotyczne zapachy.

Zadanie 4.

a) Wypisz z tekstu po jednym przykładzie zdania pytającego, rozkazującego i oznajmującego.

Zdanie pytające:

Zdanie rozkazujące:

Zdanie oznajmujące:

b) Odpowiedz, który typ zdań najlepiej wyraża przestrożę przed zagrożeniem.

.....

Tekst do zadań 5.–13.

Kiedy pada deszcz

Nowy nauczyciel pojawił się tego dnia, kiedy tak strasznie lał deszcz. Dzieci siedziały w ławkach przemoknięte do suchej nitki i w fatalnych humorach. Z włosów skapywały im krople wody na zeszyty, a wokół butów tworzyły się małe kałuże.

Punktualnie o ósmej otworzyły się drzwi i do klasy wkroczył gruby pan dyrektor i niski, szczupły, życzliwie uśmiechnięty mężczyzna ubrany w kraciasty garnitur.

– Dzień dobry, dzieci! – powiedział dyrektor. – To jest wasz nowy nauczyciel, pan Straszydło.

Uczniowie zachichotali. Dyrektor opuścił klasę, a drobny pan Straszydło, zaczerwieniony jak burak, usiadł za nauczycielskim pulpitem, o wiele za dużym na jego osobę.

– Że też właśnie dzisiaj musiało się tak rozpadać – westchnął i troskliwie obmacał swój spiczasty nos.

– A co to szkodzi? – rzucił arogancko Fred. – Przecież tu wiecznie pada.

– Naprawdę? – Zaskoczony pan Straszydło wytrzeszczył oczy. – Och, to okropne!

I w tym momencie jego nos zaczął się rozszerzać i wydłużać. Stawał się coraz dłuższy i dłuższy, coraz grubszy i grubszy. I szpeciniasty jak stara miotła. Małe uszka pana Straszydły zrobiły się spiczaste i wielkie jak papierowe torby. A potem nowy nauczyciel całkiem się przefarbował na jadowicie zielony kolor, łącznie z kraciastym ubraniem.

– Wiedziałem, że tak będzie! Ale czy musiało się to stać właśnie teraz? – poskarżył się niktym, cichym głosem, który nic a nic się nie zmienił. Jest mi niezwykle przykro. Uwaga!

Ostrzegawczo podniósł jadowicie zielony palec, gdyż nagle zaczął także rosnąć. Ale jak! Irena, Borys, Sven i Barbara uciekli z pierwszego rzędu ławek do ostatniego, gdzie siedział arogancki Fred. Nowy nauczyciel robił się coraz większy i większy, aż wypełnił połowę klasy jak olbrzymi zielony balon. Jego prawe ramię zważyło stojak na mapy. Głowa, na której wyrosły dorodne czerwone kolce, sięgała sufitu. Pięknie ząbkowany ogon uderzył w tablicę i przełamał ją na pół, a lewe ramię podpierało drzwi wielką

uzbrojoną w ostre pazury łapą.

– Oooh! – jęknęła jednogłośnie druga klasa.

– Ooobłąd! – wycharczał arogancki Fred.

Zielone monstrum, stojąc tuż przed pulpitem, uśmiechnęło się przyjacielsko mimo długich zębisk i powiedziało cichym głosem:

– Nie przejmujcie się dzieci! To przytrafia mi się tylko podczas deszczowej pogody!

Jadowicie zielony olbrzym tchnął teraz powoli, przez całą klasę, niewielkim żółtym płomieniem, który momentalnie wysuszył dzieciom włosy i bardzo je rozbawił.

– Co tam się u was dzieje? – rozległ się za drzwiami głos dyrektora.

Łapa pana Straszdyły ciągle jeszcze podpierała drzwi, więc chociaż dyrektor ruszał klamką, nie mógł wejść do środka. Przez okno wpadł do klasy promień słońca, wprost na monstrualny nos pana Straszdyły. Puff! Tak jak z balonu czasem uchodzi nagle powietrze, tak olbrzymie zielone monstrum stało się z powrotem nowym nauczycielem, szczupłym, drobnym panem Straszdyłą. A przez nagle otwarte drzwi do klasy wleciał z rozpędu pan dyrektor.

– A to co?! – krzyknął zdumiony na widok rozłupanej tablicy, przesuniętego pulpitu i przewróconego stojaka na mapy.

– Och, to moja wina – powiedział pan Straszdyła z zakłopotanym uśmiechem. – Byłem chyba trochę niezręczny.

Wszystkie dzieci z drugiej klasy patrzyły zachwycone i na osłupiałego pana dyrektora, i na nowego nauczyciela. I nigdy niczego tak gorąco nie pragnęły jak deszczowego roku szkolnego.

Cornelia Funke, *Opowieści straszne i niestraszne*, przeł. I. Korsak, Warszawa 2008.

Zadanie 5.

Ponumeruj wydarzenia tak, żeby ich kolejność była taka jak w opowiadaniu. Pierwsze wydarzenie ma już swój numer.

	Wydarzenie	Numer
A.	Przedstawienie nowego nauczyciela przez dyrektora.	
B.	Dzieci, nauczyciel i dyrektor w zniszczonej klasie.	
C.	Oczekiwanie na rozpoczęcie lekcji.	1.
D.	Rozmowa z Fredem na temat pogody.	
E.	Przemiana nauczyciela w zielonego potwora.	
F.	Powrót nauczyciela do ludzkiej postaci.	
G.	Zianie ogniem.	
H.	Przybycie zaniepokojonego dyrektora pod drzwi klasy.	

Zadanie 6.

Wybierz właściwe dokończenie zdania.

Pan Straszdyła zrobił się *zaczerwieniony jak burak*, gdyż

- A zmęczył się w drodze do szkoły.
- B był zakłopotany spotkaniem z uczniami.
- C zdenerwował go przed lekcją dyrektor.
- D nie przygotował się do lekcji.

Zadanie 7.**Wybierz właściwe dokończenie zdania.**Fred określony został jako arogancki chłopiec, co oznacza, że

- A zachowuje się niegrzecznie.
 B zadaje dużo kłopotliwych pytań.
 C jest niezwykle uparty.
 D okropnie boi się potworów.

Zadanie 8.**Określ, czy zdania A, B, C są prawdziwe (P) czy fałszywe (F). Przy każdym zdaniu zaznacz P albo F.**

A. Nauczyciel ział ogniem, aby przestraszyć dzieci.	P	F
B. Promienie słońca umożliwiły nauczycielowi powrót do ludzkiej postaci.	P	F
C. Dyrektor wiedział, że pan Straszydło potrafi zmieniać swój wygląd.	P	F

Zadanie 9.**Odpowiedz, o czym świadczy ostatnie zdanie opowiadania.**

Dzieci

- A chętnie bawiły się w deszczu.
 B chciały częściej oglądać przemiany nauczyciela.
 C nie chciały chodzić na piesze wycieczki.
 D lubiły spędzać czas w szkole.

Zadanie 10.**Dokończ zdania. Wybierz poprawne wypełnienie luk 10.1. i 10.2.**Wyraz *jadowicie* w sformułowaniu *jadowicie zielony* znaczy 10.1. ____.

Wyraz ten jest 10.2. ____.

10.1.

- A jaskrawo
 B niebezpiecznie
 C złośliwie

10.2.

- A przymiotnikiem
 B przysłówkiem
 C rzeczownikiem

Zadanie 11.**Wyjaśnij, czy Twoim zdaniem nazwisko *Straszyno* trafnie opisuje nowego nauczyciela. Uzasadnij swoje zdanie.**

.....

.....

Zadanie 12.**Zacytuj zdanie, od którego tekst nabiera charakteru fantastycznego.**

.....

.....

